

K textu Petra Duchoně Několik poznámek vnějšího pozorovatele k současnému stavu projektu ICRC

„[...] Zvítězila druhá varianta došlo k názorovým rozepřím, které ohrožují celý projekt. Poměrně snadno se může stát, že spolupráce s Mayo Clinic skončí po doběhnutí prvních výzkumných projektů, tedy v roce 2015 a investované prostředky nepřinesou očekávaný výsledek. [...]“

<http://www.ceskapozice.cz/domov/veda-vzdelavani/jak-v-brne-dali-lekci-americke-mayo-clinic>
<<http://www.ceskapozice.cz/domov/veda-vzdelavani/jak-v-brne-dali-lekci-americke-mayo-clinic>> ,
<http://www.ceskapozice.cz/domov/veda-vzdelavani/v-miliardovem-centru-icrc-rezignoval-americky-sef-vyzkumu-z-mayo-clinic>). Řeknu-li to méně diplomaticky, obávám se velké ostudy mezinárodního dopadu. Minulý týden jsem své obavy sdělil europoslanci E. Tošenovskému, který se o projekt ICRC rovněž zajímá (projekt je financovaný také ze strukturálních fondů Evropské unie (ERDF)). Domluvili jsme se, že se pokusím zjistit, co za roztržkou s Mayo Clinic skutečně vězí a zda je možné - alespoň zčásti - poškozené vztahy ještě napravit.

Jak v Brně dali lekci americké Mayo Clinic

Američtí lékaři získali spory o šéfa střediska ICRC zkušenost, na kterou asi jen tak nezapomenou. Spíše na ni nezapomenou nikdy.

Martin Rychlík | 03.05.2013

© Reuters, montáž ČESKÁ POZICE, Richard Cortés

Lékaři z prestižní americké sítě nemocnic asi koukají, jak se jedná o vedení supercentra.

KOMENTÁŘ Martina Rychlíka / V americkém Rochesteru sídlí Mayo Clinic, jež je jednou z vůbec nejvýznamnějších sítí nemocnic s klinickým výzkumem. Má 3800 lékařů a vědců, které doplňuje 51 tisíc zaměstnanců různých oborů. Není to žádný drobeček; a není to jen tak nějaký „americký špitál“. Deset let v řadě za sebou byla Mayo [dle magazínu Fortune](#) v první stovce společností, u nichž je příjemné pracovat. A do výzkumu ročně investuje půl miliardy dolarů (deset miliard korun).

To je dvojnásobek toho, co stojí zbudování Mezinárodního centra klinického výzkumu v Brně, jež je známo pod anglickou zkratkou ICRC. Přes dvě miliardy korun jdou z ministerstva zdravotnictví, další více než dvě miliardy z evropských fondů ministerstva školství. Právě u projektu ICRC se sešla Mayo Clinic s brněnskými kardiology, přičemž klíčovou postavou je Tomáš Kára, jenž od roku 2002 připravoval se šéfkardiologem Mayo profesorem Virendem K. Somersem projekt, jež se měl primárně orientovat na léčbu nemocí srdce.

Během posledních pár měsíců však ztratili oba tvůrci otěže nad ICRC. Docenta Káru nevybrala mezinárodní komise zvaná Search Committee coby použitelného ředitele, a na vedoucí post doporučila slovinského neurologa Gorazda B. Stokina. Dozorčí rada ICRC s návrhem nesouhlasila; apelovala na ředitele nemocnice u sv. Anny Romana Krause, aby využil práva veta a Slovince odmítl. Kraus sdělil, že jej jmenuje, a [rázem z postu odstoupil](#) profesor Somers, mezinárodní ředitel výzkumu. A pokud je pravda, co se proslýchá, tak se v rezignačním e-mailu s Krausem ani nerozloučil...

„Fides facit fides“

Taková je výchozí situace brněnské „hádanky“, v níž je mnoho proměnných. Spolupráce s jednou z nejlepších nemocnic na světě, diplomatické vztahy, osobní nevraživost, selhání, slučování dvou brněnských nemocnic, česká závist a patrně i spousta politicko-byznysových zájmů. O tom, že nejde o

jeden obyčejný „flek“, svědčí i zvláštní schůzka ministra zdravotnictví Leoše Hegera (TOP 09), ministra školství Petra Fialy, členů vládní rady pro výzkum a iniciátorky jednání poslankyně Anny Putnové (TOP 09), jež to ČESKÉ POZICI potvrdila.

Právě na důvěře v osobnost Tomáše Káry vystavěla Mayo Clinic vztah k brněnskému středisku ICRC. Odejde Mayo Clinic z medicínského centra v Brně úplně? A za jakých okolností je možné ve spolupráci pokračovat? Nebudou ohroženy rozjeté spolupráce mezi týmy ICRC a kolegy v USA? Neskončí dohody o další technologické součinnosti? Jaký vliv bude mít odstoupení všech amerických členů dozorčí rady, s jejichž projeveným názorem – kdo má ICRC vést a nevést – si vedení nemocnice mnoho nedělalo? To jsou otázky, o nichž se v těchto dnech jedná.

„Fides facit fides,“ říkali staří latiníci a lékařům to není třeba překládat. Ostatní vytuší, že „důvěra budí důvěru“. A zdá se, že právě na důvěře v osobnost Tomáše Káry vystavěla Mayo Clinic vztah k brněnskému středisku, které Kára přeměnil z bláhové vize do reálných budov a kolaborací. Určitě přitom udělal chyby, možná i zpychnul. Ale ať je to pro našince stěží pochopitelné, elitní nemocnice Károvi na základě vlastních zkušeností neskonale věří. Sílu tohoto svazku asi nepochopili ti, kteří si řekli, že ICRC může řídit někdo „nezainteresovaný“.

Odvolaný vytýkáci dopis

Představme si onen moment, kdy ředitel nemocnice Kraus zasílá 22. března členům dozorčí rady – včetně tří Američanů – dopis, v němž Káru kárá za bezpočet chyb: špatně spravované granty za desítky milionů, akumulování vedoucích postů, cenzurování informací o úspěších kolegů, osobní výběr studentů k cestě do USA, pohružky kolegům nebo nízkou publikační aktivitu kardiologických týmů oproti neurologům.

Kdyby to byla všechno pravda (třeba i je), člověk by očekával řádné zdokladování; sílu si za svými slovy stát. Jenže čtyři dny poté odesílá týž ředitel dozorčí radě nový e-mail, v němž informuje o bezodkladném stažení svého vlastního listu! Proč? Zalekl se snad případné žaloby od Mayo Clinic, která se „svého“ Káry zastala a požadovala důkazy? Nebo snad šlo – spekulujme – jen o účelově dezinterpretované výtky, jež by u soudu neobstály?

Károvi je vytýkáno, že se nesmířil s výběrem mezinárodní komise a odvolal se. Už letos 18. ledna za něj lobbovali v dopise pro ministra Fialu vedoucí kardiologických týmů z ICRC. Přibyla i petice. Kára opakuje, že by byl lepší šéf. Bojoval. Mnozí v Brně soudí, že se měl stáhnout dříve, pokorně přijmout nabízené místo v managementu a věnovat se své srdcařské sekci. A netříštit síly na řízení celého přebujelého projektu, jenž se již [na přání exministra](#) zdravotnictví Tomáše Julínka (ODS) a jeho někdejšího 1. náměstka Marka Šnajdra (ODS) měnil a nakynul.

Ředitelé v Národním tkáňovém centru

Povídá se leccos. Třeba, že se „americký dohled“ přestal hodit. Že s místními poměry neobeznámeného Slovincce půjde nyní lépe směřovat, jak a kde rozvíjet spolupráci. Vždyť pozoruhodnou personální vazbu má ICRC třeba na Národní tkáňové centrum (NTC), jež vzniklo 4. května 2009 na posledním zasedání Topolánkovy vlády a ze tří čtvrtin patří [neprůhledné firmě](#), která získala přístup k tkáňovým bankám. NTC má v představenstvu [oba poslední ředitele](#) nemocnice u sv. Anny: místopředsedou a šéfem NTC je od ledna Petr Koška (exředitel) a jedním ze čtyř členů představenstva je též současný ředitel nemocnice Kraus.

Třeba to nic neznamená. Každopádně jsme Američany naučili, že slovo dozorčí rady nemá váhu, že je možné hanět kolegy a nestát si pevně za tím, že zdravotnictví nemusí být jen výhradně záležitostí léčby a konečně také to, že dokážeme lehkovážně pokazit spoustu nadějných věcí...

Pro Českou republiku by byla škoda, kdyby opadl rozbíhající se vztah s Mayo Clinic a obousměrná výměna na trase Rochester-Brno skončila. Rýsuje se možnost, že americká centrála bude již komunikovat jen se srdcařskými týmy a zbytku ICRC si jaksí nebude všimát. Protože pro jistou část planety i nadále platí jiné latinské rčení: „Fidem qui perdit nihil potest ultra perdere.“ Kdo ztratí důvěru, více ztratit nemůže.